آن کسند ختم می کردند بهمان اسلوب خداوند او آخر سوره را بجوامع کلم و
متابع حکم و تاکید بلیغ و تهدید عظیم ختم فرمود و گاهی شروع کرده
میشود در اثنای سوره کلام بلیغ عظیم الفایده و بدیع اسلوب بنوعی
از حمد و تسبیح یا نوعی از بیان نعم و امتنان چنانچه شروع فرموده بیان
تباین موالیت خالق و مخلوق بقول الحمد لله سلام علی
عباده الذین اصطفی الله خیر اما یشرکون بعد از آن
در مبدء آیه این مدعا بلیغ وجوه و بدیع اسالیب بیان فرمود
چنان که شروع فرمود مخاصمه بنی اسرائیل را در اثنای سوره بقره
یا بنی اسرائیل اذکروا نعمتی التی به همین کلمه ختم فرمود پس اعتدار
مخاصمه باین کلام و انتهای مخاصمه برین منوال وارد عظیم از بلاغت
و همچنین شروع فرمود مخاصمه اهل کتاب را بین در آل عمران با آیت
ان الدین عند الله الاسلام تا تصویر محل نزاع باشد و تو را دلیل
و فال بر آن مدعا واقع شده و الله اعلم بحقیقة الحال فصل دوم

فصل دوم

در اکثر سور سنت الله جاری شده است پیغمبر سور با آیات چنان که
قصاید را با بیات منقسم میسازند منتها الا آنکه در میان آیات
و ابیات فرقی نهاده شده است و آیات و ابیات هر دو نشاندند
بجای انتداد نفس متکلم و سامع از آن کرده می شود الا آنکه
ابیات مقید اند به عروض و قافیه که خلیل بدو بین آن کرده است
و شعراء آن را اروی یاد کرده اند و مبنای آیات هر دو نیز
قافیه است اجمالی که شبیه است به اوطبعی به براقاعیل و تفاعیل
عروضیان و زوانی معینه ایشان که اروی است ضاعی و اصطلاحی
و تنقیح اروی مشترک که در ابیات و آیات واقع است و شاید
باز آید آن عام الطلاق می نمائیم باز ضبط اموری که در آیات
التزام آنها واقع شده است و آن بمنزله فصل است تفصیل مطلب
و الله ولی التوفیق تفصیل این اجمال آنکه فطرة سلیمه در فصاید موزونه
مقفاه دار اخبر رابعه و امثال آن بلطفی ادراک میکند و حلاوتی

Copyright © King Saud University